

HENRIK BLOMDAHL:

Intifadan kan inte stoppas

När man diskuterar upproret i de av Israel ockuperade områdena kan man anlägga två olika utgångspunkter. Den ena att upproret är ett problem som Israel måste rätta sig efter och i möjligaste mån måste begränsa till palestinska flyktingläger. Detta är en statisk syn på problemen. Den analysen förutsätter att Gaza och Västbanken sedan 1967 har varit och alltid kommer att vara ockuperat. Analysen är emellertid riktig om man förutsätter att dessa områden numera tillhör staten Israel. De flesta politiska ledare i Israel har detta resonemang som utgångspunkt när man skall handskas med upproret. Med detta som förutsättning låser man sig dock för alla former av långsiktiga lösningar.

Den andra utgångspunkten bygger på resonemanget att Israel faktiskt kan uppnå en varaktig fred med sina grannar och palestinierna. Men detta förutsätter en mer dynamisk syn främst på de geografiska förhållandena i Israel.

För att kunna förstå situationen palestinierna befinner sig i måste en "palestinsk" syn anläggas. Enligt så gott som alla palestinier är dagens Israel ockuperat område. Det finns inte en stat som heter Israel. Detta är förvisso en orealistisk syn, men den är förhärskande bland flertalet av palestinierna i världen. Samtidigt anser judarna och större delen av världens stater att staten Israel har tillkommit för att stanna. Detta är alltså roten till det onda; två folks legitima krav på egen stat.

Dagens händelser i Gaza och Västbanken har sina rötter i det som hände 1948 och den fortsatta förödmjukelsen under 40 års tid som palestinierna har utsatts för. Upproret är ett uttryck för främst unga palestiniers krav på mänskli-

ga rättigheter och ett eget land. Det är i just denna bemärkelse som upproret är av en annan art än den kamp som PLO har bedrivit. Tidigare attentat och gerilla-attacker från PLO har haft som främsta mål att dra världens ögon till palestiniernas problem.

PLO tar visserligen åt sig äran för att upproret startade och lever vidare. Det är svårt att uppskatta sanningshalten i sådana påståenden. Men även om PLO är regissören i bakgrunden finns det en företeelse som måste påpekas.

Det finns en väsentlig skillnad mellan upproret och den mer "traditionella" kampen i form av gerilla-attacker utförda av PLO. Upproret är i stora delar organiserat i form av civil ohörsamhet. Även om stenkastning förekommer i samband med demonstrationer bygger upproret i stort på icke-våldsprinciper. Det har genomförts generalstrejker. Butiksägarna strejkar och har bara öppet en liten stund på dagen. Palestinska tjänstemän i israelisk anställning har i stor mängd sagt upp sig. Väpnade attacker från PLO har inte förekommit. Det är på grund av detta som Israels effektiva och vältränade armé har stora svårigheter att handskas med den uppkomna situationen.

Man kan utan större djärvhet dra paralleller med en annan oroshärd i världen, Nordirland. Utvecklingen på Nordirland och i Gaza är nämligen snarlika. Situationen där är också till synes olöslig.

Katolikernas protester på Nordirland började med demonstrationer organiserade av en fredlig medborgarrättsrörelse. En stor anledning till att den väpnade kampen överhuvud kom in i bilden var att polisen överreagerade och med våld stoppade i grunden fredliga demonstrationer

från katolikernas sida. Detta är precis vad som har hänt i Gaza. Det är ingen tvekan om att det ökade våldet i främst Gaza i första hand beror på att den israeliska armén överreagerade med onödigt våld i början av upproret.

Visst förekommer det våldsamma demonstrationer som slutar med stenkastning mot israelisk militär. Men detta har inte sin grund i att palestinska ungdomar är ovanligt våldsamma av sig.

Vad Israel måste akta sig för är att försöka "lösa" sina problem på samma sätt som britterna har gjort i Nordirland. Ett ökat tryck mot palestinierna från Israels sida kommer, precis som i Nordirland, leda till att en protest i form av civil olydnad övergår till väpnad konflikt. En ökad militär närvaro i Gaza kommer slutligen att leda till att PLO återupptar sin terrorverksamhet.

Terror i form av bilbomber och kidnappningar har inte förekommit i upproret. Det beror helt enkelt på att upproret i grunden inte är ett väpnat uppror. Men en israelisk upptrappning kommer oundvikligen att leda till våldsammare och brutala metoder från båda sidor.

Israel måste göra allt för att få fred med sina grannar. Förhållandena som har rätt

under de senaste 40 åren är i det långa loppet ohållbara. Men en aspekt glöms lätt bort. För att få fred med stora delar av sin *egen befolkning*, palestinierna, måste det till en internationell fredskonferens där alla inblandade inklusive PLO är representerade. Detta är den enda möjligheten att uppnå en varaktig fred. Palestinierna accepterar bara Yassir Arafat och PLO som sin talesman. Utan Arafats närvaro vid en fredskonferens kommer palestina-problemet att förbli olöst. Det kommer att ta tid, men den synnerligen komplicerade situationen i Mellanöstern kan bara lösas genom förhandlingar.

Ett ömsesidigt erkännande av varandras existensberättigande från Israel respektive PLO är ett absolut krav. Det israeliska labourpartiets slogan "Land i utbyte mot fred" är den enda realistiska lösningen på problemet med palestinierna. En självständig palestinsk stat är det enda som på lång sikt kan lösa knuten i Mellanöstern. Upproret kommer att fortsätta och troligen eskalera till den dagen då palestinierna ges rätten till en egen stat. Förhandlingar som resulterar i en självständig palestinsk stat är den enda lösningen som på lång sikt kan lösa Israels problem.